

Yao altaarbeeldjes

Een tijdje geleden trof ik een oude bekende, die net als ik vanaf de 80er jaren jaarlijks reisde. Ik in Z.O. Azië en Indonesië en hij vooral in Nieuw-Guinea. Wij prijsden ons gelukkig dat we tot de generatie behoren die nog een glimp heeft kunnen opvangen van de fascinerende leefwijze van verschillende natuervolken.

We hebben die leefwijze in 30 jaar tijd vrijwel volledig zien verdwijnen.

Zo kwam ik in 1986 voor het eerst in contact met de Yao levend in de toen nog geïsoleerde noordelijke bergrug van Thailand.

De Yao

De Yao of de Lu Mien, zoals ze zichzelf noemen, is een niet Chinees volk dat zich door de eeuwen heen, onder de expansiedruk van de Han Chinezen, via het zuiden van China in de noordelijke bergrug van Thailand en Laos heeft gevestigd.

Hun animistische geloof hebben ze rond de twaalfde eeuw vermengd met het Taoïsme. Het is deze vermenging die de Yao-cultuur zo boeiend en complex maakt.

De Yao spreken een Miao-

Yao altaarbeeldjes, herkomst Laos, 29 x 18 x 12 cm, tweede helft 19e eeuw.

Yao taal, die gerekend wordt tot de Sino-Tibetaanse talen. Voor de overdracht en het uitvoeren van de Taoïstische rituelen is een geschreven tekst nodig. Ze gebruiken hiervoor Chinese karakters, die van vader op zoon worden doorgegeven.

Paraferalia

Voor de uitvoering van de verschillende met hun geloof en cultuur samenhangende rituelen beschikken de Yao over bijzondere paraferalia. Het bekendst zijn, denk ik, hun ceremoniële schilderijen van het Taoïstische pantheon. In deze bijdrage wil ik echter de altaarbeeldjes belichten.

Deze meestal polychrome beeldjes werden tot ongeveer de Tweede Wereldoorlog gesneden door Chinese en Yao houtsnijders uit Yunnan en Laos.

De Yao noemen ze *Zhu Zhong Fan*. Ze werden meestal in het altaar van een To Sai priester geplaatst, samen met gewijde objecten zoals een

set ceremoniële schilderijen en ceremoniële messen.

Yao-altaarbeelden werden vaak in een groepje van drie geplaatst. Het kleinste beeldje representeert de familievoorvader in de outfit van een To Sai priester.

Het figuur gezeten op een paard, een mythologische vogel of een draak is een verbindingsofficier en figureert als boodschapper van de goden.

Een ziel

Evenals andere heilige objecten, zoals de ceremoniële messen en schilderijen, hebben de beelden alleen kracht als ze een ziel hebben; ze moeten 'bewoond' worden. Hiervoor werden, bij ingebruikneming van een beeld, ceremoniën gehouden om de geest of godheid uit te nodigen plaats te nemen in het beeld.

info@galeriehoogenbosch.nl

Literatuur

Pourret, J.G. (2002). *The Yao*.

Bangkok: River Books

Lewis, P. & E. (1998). *Peoples of the Golden Triangle*.

London: Thames & Hudson

Lemoine, J. (1995). *Yao ceremonial paintings*. Bangkok: White Lotus Co Ltd

**Het favoriete
object van
Atze Hoogveen**

